

käsitles soolisuse märkimist juudi kalmistutel. Len arutles, kuidas kalmistu kujunduses ja ehituses nähtavad sugudevahelised erinevused peegeldavad soolisust elavate juutide seas. Sessiooni lõpetas Tartu Ülikooli magistrant Michele Tita, kes kõneles tarantismi-sündroomist Itaalia “kannapiirkonas” Salentos. Tarantli nõelamise tõttu tekkiva hüsteerilise tantsuhoona avaldub sündroom on täielikult kultuuris konstrueeritud ning avaldub märgiliselt just abiellumiseas naistel.

Konverents päädis ingliskeelse lõpusessiooniga, mille avaettekandes kõneles Tartu Ülikooli doktorant Anastassiya Fiadotava Valgevene perehuumori soolisusest. Ta näitas erinevusi meeste ja naiste huumorirepertuaaris: mehed räägivad pigem anekdoote, naised aga seovad naljaainese oma perega. Eesti Kirjandusmuuseumi teaduri Šaša Babiči ettekande teemaks oli soolisus lõunaslaavi vanasõnades. Kuna vanasõnad on sündinud patriarhaalsetes ühiskondades, vaatles ta vanasõnades peegelduvaid ootusi nais- ja meessoole. Konverentsi viimase ettekande pidas Liisa Granbom-Herranen Turu Ülikoolist, see puudutas samuti vanasõnu. Granbom-Herranen arutles Soome näitel seoste üle folkloorikogujate soo (1970. aastateni mehed) ja vanasõnades peegelduvate patriarhaalsete väärtuste vahel.

Talvekonverentsi kava, teeside ja fotogaleriiga on võimalik tutvuda veebiaadressil <https://www.fku.ut.ee/et/folk/talvekonverents-2018>. Konverentsi toetasid Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond (Tartu Ülikooli ASTRA projekt PER ASPERA) ja Hasartmängumaksu Nõukogu.

Airika Harrik

Kroonika

Akadeemilises Rahvaluule Seltsis

14. detsembril toimus Akadeemilises Rahvaluule Seltsis pidulik aastalõpukoosolek, mis oli pühendatud Matthias Johann Eiseni 160. sünniaastapäevale. Esinesid Katre Kikas (“Hiljuti küsiti minult...” M. J. Eiseni tagasisidest kogujatele), Mare Kalda (Raamatu mõju. Elu pärast “Esivanemate varandust”), Merili Metsvahi (Eiseni poem “Kuldja”) ja Kadri Tamm (Matthias Johann Eiseni rahvaluulekogu(de) käekäik tänapäeval).

1. veebruaril pidas Ingrid Rüütel kõnekoosolekul ettekande “Mis on jäänud jälgedesse folkloristide välitöödel Audru, Tõstamaa, Tori ja Väandra kihelkonna alale 1960.–1970. aastatel (raamatu “Pärnumaa laule ja lugusid” põhjal”).

22. märtsil esines ARSi koosolekul Leeni Langebraun: “Esimeste Kaukaasiasse välja rännanud eesti talupoegade käekäik Vene keisririigi arhiividokumentide põhjal”.

Kärr Toomeos-Orglaan

Eesti Rahvaluule Arhiivis

1. detsembril pidas Janika Oras Eesti Folkloorinõukogu korraldatud Eesti pulmapärimuse seminaril Pärnus Nooruse majas ettekande “Traditsioonilised pulmanaljad”.

2. detsembril tunnustati Eesti Rahva Muuseumis Maavalla hiite fotovõistluse 2017. aasta võidutööde autoreid. Eesti Rahvaluule Arhiivi poolt välja pandud ning valitud pärimuse eriauhinna sai Sofia-Margaret Vaiksaare foto Kaarma kihelkonna Pähkla küla Pühatu allikast.

6.–12. detsembrini oli Andreas Kalkuni koostatud näitus seto naiste peakatetest (“La Coiffe des Femmes en Pays Seto”) Pariisis UNESCO peahoones (koostöös Eesti Suur- saatkonnaga Pariisis).

7. ja 8. detsembril toimunud Eesti-uuringute Tippkeskuse aastakonverentsil ja 61. Kreutzwaldi päevade konverentsil “Varieerumine keeles, kirjanduses, folklooris ja muusikas” korraldas Mari Sarv koos Teresa Protoga (Holland, Leideni Ülikool, Meertens Instituut) paneeli varieerumisest rahvalauludes, kus ERAst esinesid Janika Oras ettekandega laulikute strateegiatest seto regilaulude rütmi varieerimisel (Even or uneven: Performers’ strategies of varying rhythm in Seto runosong) ja Taive Särg ettekandega viisi varieerimisest Mulgi regilaulude murtud värssides (Does melody “break” in the case of metrical variations, called “broken verses”? About melodic variations in regilaul from the historic Mulgimaa region, southern Estonia). Lisaks esinesid Mari Sarv ja Risto Järv konverentsil ühisettekandega rahvaluuletekstide varieerumisest (What is it that actually varies in folkloric texts?).

7. detsembril kõneles Jüri Metssalu kohapärimuse uurimise allikatest ja meetodidest Tallinnas Rahvakultuuri Keskuse kursusel “Kuidas uurida ja mõtestada vaimset pärandit”.

12. detsembril pidas Janika Oras Viljandis konverentsil “Pärimusmuusika hetkeseis ja tulevik” ettekande “Kellele ja milleks õpetada vanamoodi laulmist?”.

12. detsembril loengusarja “ERA tuleb külla” ettekandepäeval Läänemaal Haapsalus esinesid Anu Korb (Eesti Rahvaluule Arhiivi kujunemislugu ja Läänemaa kaastöölised), Mari Sarv (Rahvaluule kogumise välitööd Läänemaal läbi aegade), Jüri Metssalu (Kohalugusid ja pärimuspaiku Matsalu rahvusparkis) ning Pille Kippar (Kolivere lossi mitu nägu). Mari Sarv tutvustas kuulajatele ERA virtuaalseid väravaid. Ettekandepäev toimus koostöös Lääne Maakonna Keskraamatukoguga.

15. detsembril loengusarja “ERA tuleb külla” lõpuüritusel Tallinnas esinesid Risto Järv (Lillast Daamist Linda kivini), Mari-Ann Remmel (Linna tornid paistavad. Tallinna kajastusi Nabala pärimuses), Aado Lintrop (Veeuputus mansi rahvaluules) ning Anu Korb (Kohtumised Siberis: välitööpäevikuist raamatuni). Esitleti Anu Korbi väljaannet “Kohtumised Siberis” (Eesti asundused, 8) ning koostöös Eesti Folkloorinõukoguga valminud kogumikku “Kandlemängija Heino Sõna” (Helisalvestusi Eesti Rahvaluule Arhiivist, 12). Rääkisid ja pilli mängisid Heino Sõna, plaadi koostajad Tuule Kann, Kaisa Nõges ja Eva Väljaots. Üritus toimus koostöös Eesti Folkloorinõukoguga. Päeva lõpus tutvus ERA kollektiiv Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi ekspositsiooni ning hoidlatega.

15. detsembril esines Mall Hiiemäe ERMi Sõprade Seltsi teemaõhtul Alatskivi lossis ettekandega “Kristlikud jõulud”.

21. detsembrist 15. jaanuarini toimus Keskkonnaameti ja Kirjandusmuuseumi koostöös Matsalu ja Vilsandi rahvusparki alal fotovõistlus jõuluaja kombestiku jäädvustamiseks, ERA poolt koordineeris võistlust Mari-Ann Remmel.

6. jaanuaril tutvustas Anu Korb Ida-eestlaste Seltsi jõuluüritusel Harjumaal Koplimate talus ERA Siberi välitööpäevikute põhjal koostatud raamatut “Kohtumised Siberis”.

19. jaanuaril pidas Andreas Kalkun Jakob Hurda nimelises Põlva Rahvahariduse Seltsis ettekande “Jakob Hurt ja Eesti Rahvaluule Arhiiv”.

20. jaanuaril alustas Jüri Metssalu Raplas kolmandat hooaega Eesti Kohapärimuse Keskuse loengusarjas kogukondadele, kohalikele uurijatele, õpilastele, õpetajatele, turismi- ja kultuuritöötajatele.

25. jaanuaril esines Janika Oras vestlusõhtul Tartu Folgiklubi Sisevete saatkonnas.

Detsembris tehti Kirjandusmuuseumi failihoidlas Kivike kättesaadavaks köide 52 Matthias Johann Eiseni käsikirjakogust. See on esimene suur ja halvas seisundis köide Matthias Johann Eiseni 99kõitelisest käsikirjalisest rahvaluulekogust, mis on ühiste jõupingutustega digiteeritud ja restaureeritud – digiteerimisele eelnes lehtede möödapäasmatu köitest lahtivõtmine, kokkuvolditud ja katkiste käsikirjalehtede sirutamine, parandamine ja puhastamine, mille tegi arhiivraamatukogu restauraator Tiiu Lepasepp, töid koordineeris Kadri Tamm. **14. detsembril** Akadeemilises Rahvaluule Seltsis toimunud Matthias Johann Eiseni 160. sünniaastale pühendatud ettekandepäeval pidas Kadri Tamm ka ettekande Eiseni rahvaluulekogu(de) käekäigust tänapäeval.

1. veebruaril esitles Ingrid Rüütel Eesti Kirjandusmuuseumis Akadeemilise Rahvaluule Seltsi koosolekul raamatut “Pärnumaa laule ja lugusid” ning pidas ettekande “Mis on jäänud jälgedesse folkloristide välitöödel Audru, Tõstamaa, Tori ja Vändra kihelkonna alale 1960.–1970. aastatel”.

2. veebruaril esines Mall Hiiemäe MTÜ Loomemõis teemaõhtul Tartumaal Juula külas loenguga “Muinaskalendri jäljed küünlapäeva pärimuses”.

3. veebruaril tutvustas Mall Hiiemäe kultuuriereiside programmi raames seoses Võhma küünlavabriku ja Põltsamaa lossi külastusega rahvakalendri kombestikku ettekandes “Küünlapäev kui aastajaotustähis ja rahvakalendri püha”.

8. veebruaril toimus Eesti Rahvusraamatukogus konkursi “25 kauneimat Eesti raamatut 2017” lõpuüritus. Kaunimate raamatute hulka valiti ka EKM Teaduskirjastuse ja MTÜ Sõmerlased koostööväljaanne, Mari-Ann Remmeli raamat “Vennaste ja vete vald”. Raamatu kujundaja oli Angelika Schneider, selle trükkis Tallinna Raamatutrükikoda.

9. veebruaril Pärnu Muuseumis Ingrid Rüütli Pärnumaa laulude ja lugude raamatu tutvustusüritusel pidas Mari Sarv ettekande “Pärnumaa regilauludest” ning Ingrid Rüütel ettekande “Mis on jäänud jälgedesse folkloristide välitöödel Audru, Tõstamaa, Tori ja Vändra kihelkonna alale 1960.–1970. aastatel”.

10. veebruari ajalehes *Õhtuleht* ilmus Sirje Presnali intervjuu Ingrid Rütliiga “Olen hoidnud sellest kinni, mis mul on”, teemadeks väljaanne “Pärnumaa laule ja lugusid”, pärimuskultuur minevikus ja tänapäeval, rahvuse tulevik jm.

12. veebruarist 16. märtsini oli Andreas Kalkun stipendiaadina Beninis Soome-Aafrika kultuurikeskuses Villa Karo. **13. märtsil** avati Grand-Popo külas Villa Karo Lissa Gbassa auditoriumis näitus seto naiste peakatetest (*La Coiffe des Femmes en Pays Seto*).

13. veebruaril pälvis loengusari “ERA tuleb külla” Tartu kultuurikandja auhinna rahvakultuurikandja kategoorias.

14. ja 28. veebruaril viis Janika Oras Tallinnas läbi õpitube seto mitmehäälsusest ansamblile Siidisõsarad.

20. veebruaril andis Eesti Vabariigi peaminister Haapsalus riigi teaduse elutööpreemia pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest folklorist Mall Hiimäele. Samal päeval eetris olnud teaduspreemiatele pühendatud ETV saates andis Mall Hiimäe ülevaate oma tööst folkloristina.

23. veebruaril tutvustas Mall Hiimäe Eesti Raadio teadussaates “Eesti teaduse fenomen” Eesti Rahvaluule Arhiivi ning tõi esile selle 90. aastapäeva kui tähendusriikka teadussündmuse.

24. veebruaril toimus Jüri Metssalu juhtimisel MTÜ Ulmulised talimatk Kuimetsa, Oblu ja Tamsi külas.

26. veebruaril toimus Eesti Kirjandusmuuseumis Eesti Rahvaluule Arhiivi kaastöölise päev ja Eesti Kultuuriloolise Arhiivi eluloppäev. Eluloppäeval esitleti uut, kahe arhiivi ühise elulugudevõistluse põhjal koostatud raamatut “Minu elu ja armastus”, mille autorite seas on ka mitmeid rahvaluule arhiivi kaastöölisi. ERA kaastöölise päeval tehti kokkuvõtteid möödunud aastast, oma kogumistegevusest kõnelesid Urve Buschmann, Vaike Hang, Ene Lukka-Jegikjan ja Rasmus Mägi, Lembitu Twerdjanski pöördumise luges ette Helen Kõmmus. Joon tõmmati alla eelmise aasta kogumisvõistlustele “Imelik nimi” ning “Loomariik ja inimene”, nende läbiviijad Valdo Valper ja Mall Hiimäe tutvustasid laekunud töid. Avati Liina Saarlo ja Aivo Põlluääre koostatud fotonäitus “Lilled käes” ning kuulutati välja alanud pärandkultuuri aastaks lastele ja noortele suunatud kogumisvõistlus “Püüa vanaema lugu purki!” (<http://kratt.folklore.ee/vanaema/>). Oma loo saavad saata ka täiskasvanud, neile on suunatud võistlus “Minu (vanaema) lugu”.

Järgneval aktusel andis Kirjandusmuuseumi saalis Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaid üle presidendi rahvaluulepreemiad 2018.

1. märtsil tutvustas Mari Sarv kogumisaktsiooni “Püüa vanaema lugu purki” Kuku raadio hommikuprogrammis.

2. märtsil Trad.Attacki kontserdil Kuressaare Kultuurikeskuses esitleti Ingrid Rütli veebiväljaannet “Saaremaa rahvamuusikat ja kombeid”. Väljaande on toimetanud Janika Oras ja Kadi Sarv, veebilahenduse tegi Lorem Ipsum.

7. märtsil esines Ave Goršič ettekandega ERA viimase aja digitaalsetest arengutest (Recent developments in the Estonian Folklore Archives) Helsingis Põhjamaade digi-humanitaaria konverentsil DHN2018, pärimusarhiivide ja digitaalhumanitaaria kokupuuteid käsitlevas paneelis “Tradition Archives meet Digital Humanities”.

8.–9. märtsil Nelijärve puhkekeskuses folkloristide 13. talvekonverentsil “Kas sugu loeb?” pidasid ERA folkloristidest ettekanded Aado Lintrop (Millega on seotud intsesti motiiv obiugri rahvaluules), Janika Oras (Enne lõplikku vaikimist. Eakad naised eesti laulutraditsioonis) ning Kärri Toomeos-Orglaan (Kirjaosku(setu)se soolisest aspektist Setomaa näitel).

13. märtsil tegi Astrid Tuisk Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna kogumis-aktsiooni “Koolipärimus 2018” koolituspäeval “Tapjaklounid, kaitseinglid ja *youtube*-rid: koolipärimus 2018” ülevaate pilootprojekti käigus laekunud mängudest “Õpilaste mängud muutuste tuules”.

14. märtsil pidas Risto Järv XII Eesti mäluasutuste talveseminaril Kääriku spordikeskuses ettekande “Kirjandusmuuseumi traditsioonilised ja uued hoidised”.

21. märtsil rääkis Andreas Kalkun Vikerraadio “Huvitaja” saates murdekeelsest luulest.

22. märtsil pidas Lona Päll koos meediasemiootik Mari-Liis Madissoniga Tallinna loomaaia toimunud looduskultuuri seminaril “Loodushoiu sõnumid” ettekande “Kesk-konnakonfikti elust (sotsiaal)meedias Haabersti hõbepaju juhtumi näitel”.

24. märtsil Eesti Folkloorinõukogu 25. aastapäeva konverentsil “Folk-looritatud pilgul minevikust, olevikust ja tulevikust” Tallinnas Hoperi majas esitles Ingrid Rüütel raamatut “Pärnumaa laule ja lugusid” ning CD-d “Pärnumaa rahvalaule ja pillilugusid”, samuti veebiväljaandeid “Saaremaa rahvamuusikat ja kombeid” ning “Saaremaa laule ja lugusid”.

24. märtsil esines konverentsil “Meie kodukant rahvaluules ja kirjanduses” Kehra jaamahoones Mari-Ann Rimmel ettekandega “Raudteepärimusest Harjumaal ja kaugemal. Teie mitte ajap see raudtee siit üle minu põllu...”

Jaanuarist märtsini esinesid ERA folkloristid kultuuripärandi aasta raames Vikerraadio kolmapäevastes “Huvitaja” saadetes pärimusteemaliste lühilõikudega: Janika Oras ja Liina Saarlo tutvustasid rubriigis “Päritud laul” Liisa Kümmeli, Anne Vabarna, Eliise Juntsi, Anna Lindvere ja Elfriede Räpi loomingut. Risto Järv tutvustas rubriigis “Vanasõnad on kuldsed sõnad” erinevaid vanasõnu. Esinejaid küsitles Krista Taim.

Risto Järv, Mari Sarv

Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonnas

7. ja 8. detsembril korraldasid Eesti Teadusagentuuri uurimisprojekt PUT 475 ning Eesti-uuringute Tippkeskuse korpuspõhiste keele-, kirjanduse ja folklooriuuringute töörühm Eesti Kirjandusmuuseumis ja Tartu Ülikoolis Eesti-uuringute Tippkeskuse

aastakonverentsi “Variation in Language, Literature, Folklore, and Music”. Folkloristika osakonda esindasid ettekandega Mare Kõiva (Constructing the notion of a witch), Piret Voolaid (‘The national sport of Estonia’: From big narratives to variegated and humorous colloquial rhetoric) ja Tõnno Jonuks (How old is sacredness? Dating of natural sacred places); Tõnno Jonuks pidas koos Atko Rimmeliga (Tartu Ülikool) teisegi ettekande (Estonian religion and identity in school history textbooks).

8.–13. detsembrini toimunud Rahvusvahelisel Rahvajutu-uurijate Seltsi töörühmade Loitsud, loitsimine ja loitsijad ning usundiliste juttude võrgustik, “East–West” uurimiserühma ja Ungari Teaduste Akadeemia Humanitaaruuringute Keskuse Etnoloogia Instituudi ühiskonverentsil “Verbal Charms And Narrative Genres” esines Mare Kõiva ettekandega “The colour gamma of incantations”.

14. detsembril pidas Katre Kikas ARSi koosolekul ettekande M. J. Eiseni tagasisidest kogujatele 1887–1892.

14. detsembril pidas Mare Kalda ARSi koosolekul ettekande “Raamatu mõju. Elu pärast “Esivanemate varandust””.

19. detsembril esines Mare Kõiva Eesti Teadusagentuuri seminaril “Sotsiaal- ja humanitaarteadused rahvusvahelises koostöös 2” ettekandega “Rahvusvaheline koostöö Eesti-uuringute Tippkeskuse ja Eesti Kirjandusmuuseumi näitel”.

Jaauarist märtsini osalesid Eesti Välisministeeriumi arengu- ja humanitaarabi vahendite, Euroopa Regionaalarengu Fondi (Eesti-uuringute Tippkeskus TK 145) ja Eesti Teadusagentuuri projekti IUT 22-5 toel osakonna töös järgmised Valgevene teadlased:

1.–10. jaauarini Alena Pavlova;

10. jaauarist 10. veebruarini Tatjana Volodina;

6.–28. veebruarini Vladimir Lobach;

6.–10. märtsini Alena Liaszkiewicz ja Yulia Atroshchanka;

8.–31. märtsini Alena Boganeva.

25.–27. jaauarini osales Katre Kikas Helsingis Soome Kirjanduse Seltsis 19. sajandi uuringute võrgustiku 10. aastapäeva konverentsil ettekandega “Russian history in Estonian folktale? A media discussion in the 1890s Estonia”.

Veebruaris selgusid *Keele ja Kirjanduse* 2017. aasta kaastööauhindade laureaadid. Kultuuriloo ja folkloristika kategoorias pälvis tunnustuse Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna teadur Katre Kikas artikli “Rahvaluulekogumine epistolaarses kontekstis. Helene Maaseni kirjad Jakob Hurdale” eest (K&K nr 4).

Veebruarikuus (7., 14., 21. ja 28. veebruaril) tõlgendas osakonna vanemteadur Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” igal nädalal mõnda vanasõna.

23. veebruaril pidas Reet Hiemäe Tallinnas viljatusravi sümposiumil ettekande “Lastetusega seotud uskumused kui eneseabi”.

25.–27. veebruarini osales Reet Hiemäe folklooriekspertina projekti “Tools for Trainees in Sustainable Rural Tourism” (T4T) projektikohtumisel Klaipeedas.

1. märtsil tutvustas Reet Hiimäe Koolipärimus 2018 projekti ETV saates “Ringvaade”.

1.–5. märtsini osalesid Mare Kõiva, Andres Kuperjanov ja Nikolai Anissimov Tuulas 4. ülevenemaalisel folkloristide kongressil, mis oli pühendatud Petr Kireevski 210. ja Aleksandr Vesselovski 210. sünniaastapäevale. Mare Kõiva pidas ettekande merevaimudest narratiivides ja Andres Kuperjanov puudega seotud narratiividest ja Nikolai Anissimov nais- ja meesnõidadest udmurdi küla maailmapildis.

3. märtsil pidas Reet Hiimäe peredele töötoa nipiga küsimustest Apollo Lasteklubis Tartus.

7. märtsil tutvustas Reet Hiimäe Koolipärimus 2018 projekti Vikerraadio saates “Huvitaja”.

7. märtsil pidas Mare Kalda Eesti Kirjandusmuuseumis Reiniku kooli muuseumitunni raames 7. klassile ettekande “Meemid ja koolipärimuse kogumisvõistlus”.

8. ja 9. märtsil toimus Nelijärvel 13. folkloristide talvekonverents “Kas sugu loeb?”, kus esinesid ettekannetega osakonna teadurid Saša Babič (Gender Proverbs in South Slavic Languages), Katre Kikas (Pärjapunujad ja väikesed vanavarakorjajad. Jakob Hurda naissoost korrespondendid) ja vanemteadur Piret Voolaid (Sootundlik pilguheit eesti mõistatuste alaliikidele).

13. märtsil korraldas Reet Hiimäe õpetajate koolituspäeva “Tapjaklounid, kaitseinglid ja *youtuberid*: koolipärimus 2018”. Osakonda esindasid ettekandega Reet Hiimäe (Õpilaste hirmud ja kaitsemehhanismid tänapäeva pärimuse vaatevinklist), Mare Kõiva (Mis keeles me räägime loomadega? Lemmikloomanimed ja -pärimus), Piret Voolaid (“Me saame igas tunnis natuke nalja”: naljapärimuse teekond kooliruumist andmebaasi) ja Mare Kalda (Meemid ja muu internetifolkloor). Projekti toetavad Hasartmängumaksu Nõukogu ja Euroopa kultuuripärandiaasta.

13. märtsil pidas Mare Kalda Põlva Gümnaasiumis öögümnaasiumi loengu (Põlva, Võru ja Valga gümnaasistidele): Folkloorist ja linnalegendidest.

15. märtsil pidas Mare Kõiva Elva Gümnaasiumi emakeelepäeval kaks ettekannet teemal “Emakeel ja noorte folkloor”.

29. märtsil pidas Piret Voolaid Tartu Ülikoolis eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna valikaine “Internetifolkloor” raames külalisloengu “Ahelpostitused ja folkloorilühivormid sotsiaalmeedias: varasema pärimuse uued elud internetis”.

Teisipäevaseminarid

Seminare toetavad Euroopa Regionaalarengu Fond (Eesti-uuringute Tippkeskus) ja IUT 22-5.

16. jaanuaril oli seminar lemmikloomast linnakultuuris. Tatjana Volodina rääkis kassi staatusest ja rollist valgevene mütoloogilises maailmamudelis.

Teadusvahetuse koostööprojekti rahastab Välisministeerium arengu- ja humanitaarabi vahenditest.

30. jaanuaril võeti koolipärimuse kogumise pilootfaas kokku seminaris “Tagasi tulevikku: tapjaklounid ja *youtuberid*”. Koordinaator Reet Hiiemäe teatas, et kogumise pilootfaasis laekus õpilastelt umbes 300 vastust.

7. veebruaril pidas Aigars Lielbārdis ettekande “Läti loitsutraditsiooni uurimine: minevikust digitaalsesse ajastusse” (Research on Latvian charm tradition: from past to digital era). Tegu oli sissevaatega läti loitsupärimuse uurimisse läti folkloristika algusaastatest 19. sajandi teisel poolel kuni tänapäevani. Tutvustati valdkonna peamisi uurijaid, nende teadustegevust ning kirjutisi. Koos ajaloolise vaatega näitas esineja digitaalseid lahendusi läti loitsude online-kataloogi loomisel.

19. veebruaril esines Vladimir Lobach: “Põhja-Valgevene pühad veekogud: tüpoloogia, sümbolum, rituaalid”. Ettekandes vaadeldi diakroonilisest ja sünkroonilisest aspektist järvede ja allikate sümboolikat ja rituaalseid funktsioone maa põhjaosa valgevenelaste maailmapildis. Regiooni legendidega seotud järved ja kultuslikud allikad pole kaotanud oma tähendust ka tänapäeval. Ühtlasi pöörati tähelepanu Valgevene sakraalsete veekogude uurimise ja alleshoidmise probleemidele nüüdisajal.

Teadusvahetuse koostööprojekti rahastab Välisministeerium arengu- ja humanitaarabi vahenditest.

6. märtsil kutsus töörühma juht Saša Babič kõiki arutlema koolipärimuse kogumise üle. Oma vahetuid kogemusi kolme ruumi põhjal jagasid Reet Hiiemäe (kogumine Eesti koolides), Saša Babič (kogumine Sloveenia koolides) ja Liisi Laineste (kogumine internetis).

27. märtsil toimus projekti Nordplus Adult “From Past to present: Migration and integration through life stories’ network” raames migratsiooni ja integratsiooni uurimise töörühma, Eesti-uuringute Tippkeskuse ja teisipäevaseminaride ühisarutelu “Kuidas võõrsilolek meid muudab?”.

Baiba Bela Läti Ülikooli filosoofia ja sotsioloogia instituudist kõneles lätlaste diaspora-identiteedist (Latvian identity in diaspora: Traveling people, stories and artefacts).

Maryam Adjam Uppsala Ülikooli kultuuriantropoloogia ja etnoloogia instituudist kommenteeris valdkonda eesti ainese põhjal ettekandes “Memory traces: the Poetics of history”.

Asta Niinemets

Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnas

5. detsembril linastus ERMi Maailmafilmi saalis “Kirde-India põlisrahvaste” loengusarja raames etnograafiline film rabha hõimu religioossetest rituaalidest, millele järgnes vestlusõhtu Bhupen Rabhaga.

Loengusari “Kirde-India põlisrahvad” on sündinud Eesti Rahva Muuseumi ja Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna ning Aasia keskuse koostöös. Sarjas tutvustame India kirdeosas elavaid põlisrahvaid ja -kultuure kaheksast osariigist, kus

elab kokku ligikaudu 45 miljonit etnilistesse vähemusrühmadesse kuuluvat inimest. Indias on orienteeruvalt 214 põlisrahvast, kellel on oma keel ja teistest erinevad kultuurilised ja religioossed praktikad.

8. jaanuaril toimus Tartus Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsis sümposium "Peterburist Petserini: õigeusu palverännu sisust" Esinesid Georg Allik (Palverännaku idee arenguteoks. Õigeusu sümbolika) ning Anne Kukermann ja Ingrid Mäsak (Palverändurite muljeid koos piltidega).

20. veebruaril pidas professor Marco Caracciolo (Genti ülikool, Belgia) külalisloengu "Narratiiv ja inimliku-mitteinimliku vahelised põimingud".

8. ja 9. märtsil toimus folkloristide 13. talvekonverents "Kas sugu loeb?" Nelijärve puhkekeskuses, korraldaja TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule osakond.

14. märtsil pidas prof Anil Boro (Gauhati Ülikool, India) loengu "Ethnic identity movements and folklore in the context of Northeast India".

7. märtsist 16. märtsini väisas eesti ja võrdleva rahvaluule osakonda dr. Dani Schrire Jerusalemma Heebrea Ülikoolist. Samas kõrgkoolis doktorikraadi kaitsnud ning seejärel Saksamaal ja Ameerika Ühendriikides järel doktorantuuris viibinud Dani Schrire'i uurimistöe keskmes on folkloristika ajalugu ja täpsemalt juudi folkloristika kujunemine Euroopa, Palestiina/Israeli ja USA rahvusvahelistes võrgustikes aastatel 1840–1970. Temalt on ilmumas ka selleteemaline monograafia pealkirjaga "Collecting the Pieces of the Diaspora: Zionist Folkloristics Facing the Shoah" (kirjastus Magnes Press). Tartusse tõi teda muuhulgas huvi TÜ esimese rahvaluuleprofessori Walter Andersoni vastu.

Dr. Schrire pidas Tartus kolm loengut: **7. märtsil** "Heritage, Tradition and Nostalgia: Actualizing a Lost Past after the Shoah in Zionist Folkloristics (1942–1970)"; **14. märtsil** "Walter Anderson's Pioneering Work in Yiddish Folkloristics and the Boundaries of Folklore" ja **15. märtsil** "Poetic Emancipation: Adapting Ancient Jewish Texts to Modern European Generic Systems".

27. märtsil pidas prof. Karénina Kollmar-Paulenz (Berni ülikool) loengu "How to use belief to overcome belief: Demons in the Tibetan Buddhist *gcod*-ritual".

29. märtsil pidas Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna vanemteadur Piret Voolaid eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna valikaine "Internetifolkloor" raames külalisloengu "Abelpostitused ja folkloori lühivormid sotsiaalmeedias: varasema pärimuse uued elud internetis".

Liilia Laaneman

Kaitstud doktoritöö

Siim Sorokin kaitses 19. veebruaril kultuuriteaduste instituudi nõukogu ees doktoriväitekirja "Character Engagement and Digital Community Practice: A Multidisciplinary Study of "Breaking Bad"" (Karakteritega suhestumine ja digikogukondlik praktika: sarja "Halvale tee" multidistsiplinaarne uurimus). Juhendajad prof Marina Grišakova ja prof Ülo Valk, oponent prof Marco Caracciolo (Genti ülikool, Belgia).